

Dievča, ktoré
zachránilo
Vianoce

VERTE,
NIČ NIE JE
NEMOŽNÉ!

MATT HAI G
Ilustroval CHRIS MOULD

Albatros

Dievča, ktoré zachránilo Vianoce

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.albatrosmedia.sk

Albatros

Matt Haig

Dievča, ktoré zachránilo Vianoce – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

*Dievča, ktoré
zachránilo
Vianoce*

Dievča, ktoré
zachránilo
Vianoce

MATT HAIG
Ilustroval CHRIS MOULD

Albatros

*Venujem Pearl, Lucasovi a Andrei.
Pre mňa sú to najmagickéjšie ľudské bytosti.*

Matt Haig: The Girl Who Saved Christmas
Copyright © Matt Haig, 2016
Illustrations © Chris Mould, 2016
Copyright licensed by Canongate Books Ltd.
arranged with Andrew Nurnberg Associates
International Limited.

Translation © Jana Bálíková, 2022
Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2022

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie
sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania
v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom
bez písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-3150-8
ISBN e-knihy 978-80-566-3158-4 (1. zverejnenie, 2023) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-566-3159-1 (1. zverejnenie, 2023) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-566-3160-7 (1. zverejnenie, 2023) (mobi)

Vianočné dievča

iete, ako funguje mágia?

Druh mágie, vďaka ktorej soby lietajú po oblohe? A ktorá pomáha Vianočnému otcovi zvládnuť cestu okolo sveta za jedinú noc, pretože vie zastaviť čas a splniť sny?

Je tu vďaka nádeji.

Len vďaka nej.

Bez nádeje by mágia nejestvovala.

Zázraky sa počas štedrovečernej noci nedejú vďaka Vianočnému otcovi či Blitzenovi, alebo ktorémukolvek inému sobovi.

Dejú sa vďaka každému dieťaťu, ktoré si ich želá a chce. Keby si tieto magické veci nik neželal, mágia by nemala zmysel. No keďže vieme, že Vianočný otec prichádza každý rok, vieme aj to, že mágia – aspoň istý druh mágie – je skutočná.

No vždy to tak nebolo. Kedysi boli časy bez plných ponožiek a vianočných prebudení spojených so vzrušením z rozbalovania darčkov. Biedne časy, počas ktorých malo len veľmi

málo ľudských detí dôvod veriť v čo i len trochu mágie.

A tak mal Vianočný otec v tú prvú noc, keď sa rozhodol dať ľudským deťom dôvod byť šťastnými a veriť v mágiu, veľa práce.

Hračky mal vo vreci, sane a soby boli pripravené, no keď vzlietol z Elfhelmu, vedel, že vo vzduchu nie je dosť mágie. Prechádzal cez polárnu žiaru, no tú bolo sotva vidieť. A dôvod nízkej hladiny mágie spočíval v tom, že nebolo dosť nádeje. Napokon, ako má dieťa dúfať, že sa odohrá niečo magické, keď nikdy nič také nezažilo?

A tak sa tá úplne prvá návšteva Vianočného otca takmer neuskutočnila. Jeho zámer sa napokon naplnil vďaka jedinému ľudskému dieťaťu. Dievčine v Londýne, ktorá naplno verila v mágiu. Každý deň znova a znova dúfala, že sa stane zázrak. Bolo to dieťa, ktoré verilo vo Vianočného otca skôr, ako ktokoľvek iný. A práve ona pomohla Vianočnému otcovi, keď jeho soby začali mať problémy. Keď na Štedrý deň ležala v posteli, sila jej nádeje väčšmi prežiarila oblohu.

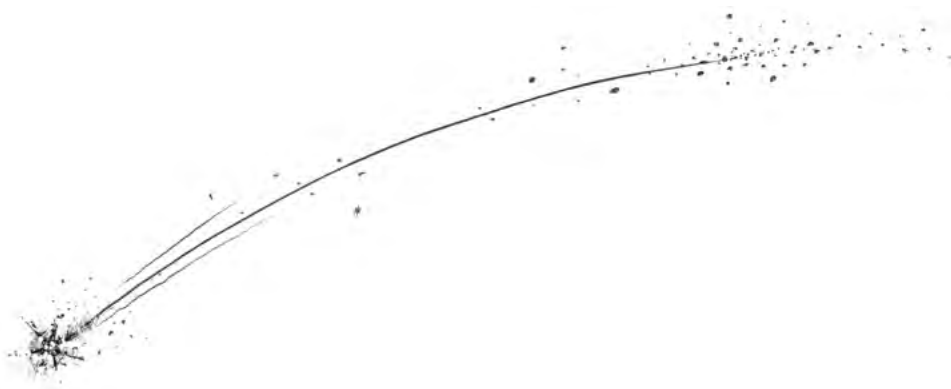
A tak mal Vianočný otec cieľ a smer. Sledoval svetelnú stopu celou cestou k jej domu na Galantérnej ceste číslo 99 v Londýne.

A keď sa to podarilo, keď položil plnú ponožku hračiek k nohám jej zahmyzenej postele, nádej začala vzrastať. Mágia sa rozšírila po svete do snov každého dieťaťa. No Vianočný otec si o sebe veľa nenamýšľal. Bez tohto jediného dieťaťa, osemročnej dievčiny, ktorá sa volala Amelia Wishartová a veľmi dúfala, že mágia je skutočná, by Vianoce nikdy nenastali. Áno, naplno sa do toho zapojili soby a elfovia s ich dielňou a všetkým ostatným, no práve ona zachránila Vianoce.

Bola prvým dieťaťom nádeje.

Dievčinou, ktorá zachránila Vianoce.

A Vianočný otec na to nikdy nezabudol...

O rok neskôr...

Drahý Vianočný otec!

Pozdravujem Ťa, som Amelia
Wishartová. Mám deväť rokov a bývam
na Galantérnej ceste 99 v Londýne. ❄️

• Vieš to, pretože si tu bol. Viani.
Keď si mi dal darčeky. To bolo veľmi
láskavé. Vždy som verila, že magické
veci sú možné aj v zlých časoch.
Takže zakúsiť, že je to pravda,
bolo nádherné.

* @ ĎAKUJEM. * @

Bývam so svojou mamou Jane
a svojím kocúrom Kapitánom Sadzúrom.
Kocúra som našla v komíne. Vieš, všetky
komíny nesiahajú len zhora nadol.
Niektoré idú aj trochu do strán.
Stretol si ho? Je skvelý. Niekedy
• však kradne v obchode s rybami
sardinky a dostáva sa do potýčok
s pouličnými mačkami.

Podľa mňa si namýšľa, že je pes.

Viem, že máš veľa práce,
tak ti len poviem, čo by som chcela
na Vianoce. Chcela by som: ✨ ❄️

1. Novú kefu na vymetanie kominov.
2. Vĺčika.
3. Knihu od Charlesa Dickensa
(môjho obľúbeného autora).
4. A aby sa mamke polepšilo.

Číslo 4 je veľmi dôležité. Dôležitejšie
ako číslo 2. Nemusím mať nového vĺčika.

Bolo ozaj magické, keď som minulý rok
ráno vstala a našla všetky darčeky,
ktoré som si priala.

Mamka bola kominárka a teraz som ňou
aj ja. Mamka už nemôže preliezať komíny.
Nevládze nič, iba leží v posteli a kašle.

Doktor hovorí, že by ju zachránil len zázrak.

No na zázraky treba mágiu, však? A jediná
osoba schopná mágie, ktorú poznám,
si Ty. To je všetko, čo chcem.

Aby sa mamka znova uzdravila.

Skôr ako bude neskoro.

To je pre mňa najdôležitejšie. ✨ ❄️

S úctou

Amelia

Chvejúca sa zem

Vianočný otec poskladal Ameliin list a vložil si ho do vrecka.

Kráčal cez snehom pokryté Sobie pole a okolo jazera. Pozeral na pokojný Elfhelm. Na drevenú vidiecku sieň. Na obchod s drevákmi, Čokoládovú banku a kaviareň Figový puding na Hlavnej ceste, ktorá bola ešte zavretá. Na Školu sánkarstva a Univerzitu pokročilej hračkárskej tvorby. Na vysokú (podľa elfských kritérií) budovu redakcie a vydavateľstva novín *Denný sneh* na Vodolovej ulici. Jej steny boli spevnené perníkom a v jasnom rannom svetle žiarili do oranžova.

Kráčal po snehu smerom na západ k výrobní hračiek, za ktorou sa črtali Zalesnené hory. Oproti nemu šiel elf v hnedej tunike a hnedých drevákoch, ktorý nosil okuliare. Bol trochu krátkozraký, takže nevidel Vianočného otca.

„Dobré ráno, Humdrum!“ pozdravil sa Vianočný otec.

Elf vylakane podskočil.

ELFHJELM

„Ach, d-dobré ráno, Vianočný otec. Prepáč. Nevidel som ťa. Bol som na nočnej zmene.“

Humdrum patrila k najusilovnejším elfom vo výrobní hračiek. Bol to dosť zvláštny útlý a nervózný elf, no Vianočný otec ho mal veľmi rád. Ako zástupca hlavného výrobcu hračiek, ktoré sa krútia alebo poskakujú, bol veľmi zaprázdnený a nikdy sa neponosoval, že musí často pracovať aj v noci.

„Je vo výrobní všetko v poriadku?“ spýtal sa Vianočný otec.

„Ach áno. Všetky hračky, čo sa majú krútiť, sa krútia, a tie, čo majú poskakovať, poskakujú. Mali sme menší problém s niektorými tenisovými loptičkami, no už sme ho vyriešili. Poskakujú viac ako kedykoľvek predtým. Ľudským deťom sa budú páčiť.“

„To ma teší,“ povedal Vianočný otec. „Nuž, choď domov a pospi si. A povedz Nooš a Malému Mimovi, že im želim veselé Vianoce.“

„S radosťou, Vianočný otec. Veľmi ich to poteší. Najmä Mima. Jeho obľúbenou novou hračkou je skladačka s tvou tvárou. Výrobca skladačiek Džiggel ju vyrobil len preňho.“

Vianočný otec sa začervenal. „Ho-ho... Veselé Vianoce, Humdrum!“

„Veselé Vianoce, Vianočný otec.“

A práve keď si navzájom vinšovali, obaja čosi pocítili. Jemné chvenie nôh, akoby sa zem trochu triasla. Humdrum si pomyslel, že je to preto, že je unavený. A Vianočný otec si povedal, že je to od vzrušenia, pretože má pred sebou veľmi dôležitý deň a tiež noc. A tak ani jeden z nich nič nepovedal.

Výrobňa hračiek

Výrobňa hračiek bola najväčšou budovou v meste, dokonca väčšou ako vidiecka sieň či redakcia a vydavateľstvo *Denného snehu*. Mala rozľahlú vežu a hlavnú halu, ich strechy boli pokryté snehom.

Vianočný otec vkročil dovnútra a videl, že prípravy sú naplno rozbehnuté.

Elfovia boli šťastní, smiali sa, spievali a robili záverečné testy hračiek: odnímali a znova nasádzali bábikám hlavy; testovali vlčiky; hojdali sa na hojdacích koňoch; narýchlo čítali knihy; oberali zo stromov mandarínky; túlili sa k mojkacím hračkám; odrážali lopty... K tomu vyhrávala najobľúbenejšia elfhelmská skupina Spiežovce, ktorá práve spievala jednu zo svojich najobľúbenejších skladieb „Už sú takmer Vianoce (a od vzrušenia som sa pocikal)“.

Vianočný otec položil vrece na dlážku v prednej časti haly.

„Dobré ráno, Vianočný otec,“ zvolala elfka zvaná Jamka a srdečne sa usmiala. Jej meno sa dalo ľahko zapamätať, pretože keď sa usmievala,

čo bolo vždy, mala na lícach jamky. Sedela vedľa Belly, autorky žartov, ktorá pracovala na poslednom žarte roka. Ticho sa chichotala a odhrýzala si z mäsového koláča.

Jamka ponúkla Vianočnému otcovi mäťové cukríky, a keď sňal veko z nádoby, vyskočil z nej hračkársky had. „Jaj!“ vystrašil sa Vianočný otec.

Jamka sa zvalila na dlážku a hystericky sa chechtala.

„Ho-ho-ho,“ povedal Vianočný otec a znelo to natešene. „Koľko máme týchto vecičiek?“

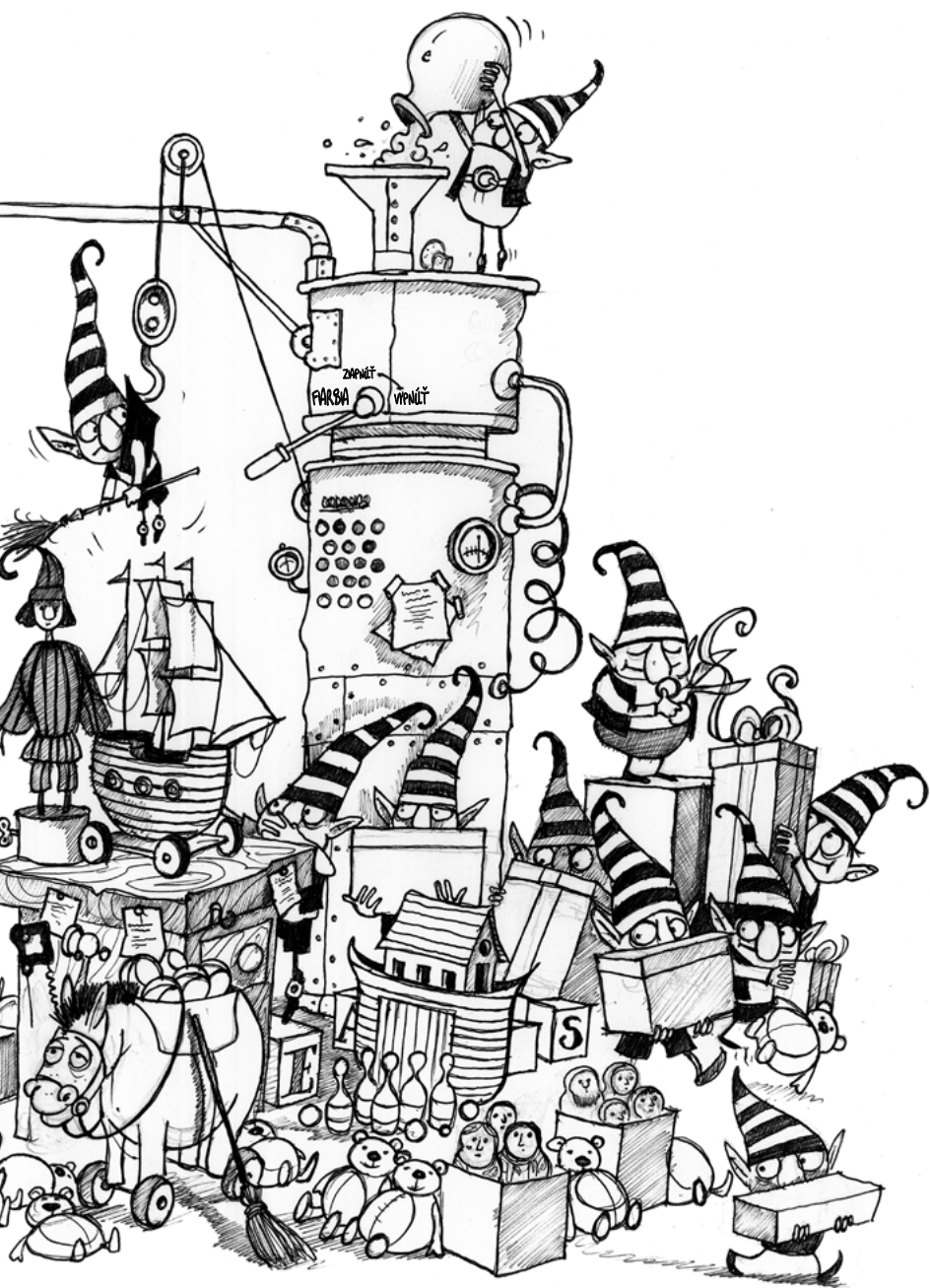
„Sedemdesiatosemtisícšesťstoštyridsaťsedem.“

„Veľmi dobre.“

A vtedy ho z druhej strany miestnosti zahliadli Spiežovce a hneď spustili pieseň „Hrdina v červenom kabáte“, čo bola pocta Vianočnému otcovi. Nebola to najlepšia pieseň tejto kapely, no všetci elfovia sa pridali.

„Je chlapík dočervena zaodetý,
čo obdarúva v spánku všetky deti.
Vysoký muž, čo brada sa mu leskne,
má oblé uši, zvláštne, prečudesné.
Ukázal elfom, že zvláda, kto chce,
mať život šťastný ako Vianoce.

ZAPNĚT
FARBA VYPNĚT

občasně

S

100

On a jeho soby svetom letia,
dar si ráno nájde každé dieťa.
Všetkým nám tu dáva riadne zabrať,
no plní sny a každý ho má rád...
(Je to cap?)
Nie!
HRDINA, ČO MÁ ČERVENÝ KABÁT!“

Elfovia jasali a Vianočný otec bol tak trochu v rozpakoch a nevedel, kam má uprieť zrak, tak hľadel cez okno. Videl, ako k výrobní niekto trieli po snehu. Nik iný si to nevšimol, pretože nik iný nebol dosť vysoký na to, aby sa mohol pozeráť cez okno.

Vianočný otec si hneď uvedomil, že to nie je elf. Bola to ešte menšia, jemná a pôvabná bytosť. Štýlová. Odetá v žltom. A veľmi rýchla.

Vzápätí už presne vedel, kto to je. Zamieril von z haly.

„Mojí milí, hneď sa vrátim,“ povedal

elfom, keď hudba stíchla. „A nekonečné vrece je *tu*, takže doň môžete ukladať hračky...“

Keď Vianočný otec otvoril dvere, bola tam, s rukami na útlých bokoch, v predklone a zadychčaná.

„Pravdovravná víla!“ Potešilo ho, že ju vidí. Napokon, víly nechodili do Elfhelmu pričasto. „Veselé Vianoce!“

Oči Pravdovravnej víly, ktoré boli veľké vždy, boli ešte väčšie, rozšírené.

„Nie,“ povedala a civela nahor, na Vianočného otca, ktorému siahala po kolená.

„Čože?“

„Nie. Nie sú to veselé Vianoce.“

Pravdovravná víla pozerala do výrobné hračiek, videla všetkých tých elfov a pocítila svrbenie, pretože bola na elfov alergická a pri pohľade na nich sa jej vyhodili vyrážky.

„Mám nový oblek,“ povedal Vianočný otec. „Je ešte červení ako ten predchádzajúci. A pozri na ten kožušinový lem. Páči sa ti?“

Pravdovravná víla pokrútila hlavou. Nechcela byť nezdvorilá, no musela povedať pravdu. „Nie, vôbec sa mi nepáči. Vyzeráš ako obrovská plesnivá ostružina. No o to nejde.“

„Takže čo je vo veci? Nechodievaš do Elfhelmu.“

„Pretože je plný elfov.“

Teraz ju už zopár elfov zahliadlo.

„Veselé Vianoce, Pravdovravná víla!“ chichotali sa.

„Idioti,“ zamrmlala víla.

Vianočný otec vzdychol. Vyšiel von do snehu a zavrel za sebou dvere. „Počuj, Pravdovravná víla, rád by som zostal a poklebetil si s tebou, ale je Štedrý deň. Musím ísť a pomáhať so záverečnými prácami...“

Pravdovravná víla pokrútila hlavou.

„Musíš zabudnúť na výrobnú hračiek. Musíš zabudnúť na Vianoce a vypadnúť z Elfhelmu. Rýchlo uteč do hôr!“

„O čom to *hovoríš*, Pravdovravná víla?“

A vtedy to začul. Bublanie.

Pravdovravná víla zalapala po dychu.

„Viem, že som sa mal lepšie naraňajkovať,“ povedal Vianočný otec a potľapkal sa po bruchu.

„Ten zvuk nevyšiel z teba,“ povedala Pravdovravná víla. „Prichádza zospodu.“ Ukázala na zem.

Vianočný otec civel na čerstvý sneh, biely ako nepopísaný list papiera.

„Začína sa to ešte skôr, ako som si myslela,“ skríkla a rozbehla sa preč. Obzrela sa cez plece.

„Nájdi si bezpečné miesto! A ukry sa! A myslím, že by si mal povedať aj elfom, nech sa ukryjú... A radšej zruš Vianoce skôr, ako všetci tí...“

„Tí? Kto sú *všetci tí*?“ No Pravdovravná víla už bola preč. Vianočný otec sa pousmial pri pohľade na drobné odtlačky jej nôh v snehu, smerujúce späť k Zalesneným horám. Sú Vianoce. Pravdovravná víla zrejme bola celú noc hore a vypila priveľa škoricového sirupu, takže je trochu zmätená.

No napriek tomu znova začul bublanie.

„Brucho, utíš sa...“

Hluk však bol čoraz väčší a hlbší a už vôbec nepripomínal bublanie v bruchu. Bol to veľmi zvláštny zvuk. No povedal si, že to nie je nič, pre čo by si mal robiť starosti. Napriek tomu vošiel dnu a rýchlo zavrel dvere, aby nepočul nič iné, len vianočný ruch vo výrobní hračiek.

Pán Úlisný

Sestnásť dní po tom, čo Amelia Wisshartová poslala list Vianočnému otcovi, bola tam, kde bývala veľmi často – v komíne.

V komínoch bola tma. To bolo prvé, na čo si musela zvyknúť. Na temnú tmú. Druhou vecou boli *rozmary*. Komíny boli vždy trochu *prítesné*, dokonca aj pre dieťa. No najhoršou vecou pri kominárskej práci boli sadze. Pri vymetaní sa človeku dostali všade. Do vlasov, oblečenia, na pokožku, do očí a úst. Spôsobovali strašný, nezastaviteľný kašeľ a slzenie. Bola to hrozná práca, no túto prácu potrebovala, aby zarobila dosť peňazí na jedlo a na lieky pre svoju chorú a nevládnú mamku.

A napokon, na vymetaní komínov je dobré to, že sa človek vie viac tešiť z denného svetla. Vlastne sa teší, nech je kdekoľvek, len nie v komíne. A tak vzniká nádej. Pobyť v temnote plnej sadzí ho núti snívať o všetkých exotických a svetlých miestach na svete.

Určite to pre ňu nebolo vhodné miesto práve ráno na Štedrý deň. Kolená a lakty mala pritlačené o múry komína a dusila sa mračnami vymetaných sadzí.

A vtedy niečo začula.

Tichý, kvílivý zvuk.

Nebol to ľudský hlas, ale niečo iné.

Mňau.

„Ach nie,“ vzdychla si, pretože presne vedela, kto to je.

Pritlačila si päty o múr a voľnou rukou šmátrala v tme, kým nesiahla na niečo hrejivé s hebkým kožúškom na zašpinenom výčnelku krivého komína.

„Kapitán Sadzúr! Čo som ti povedala? Nikdy neloz do komína! Komíny nie sú pre mačky!“

Jej kocúr začal priasť, Amelia ho zdvihla a odniesla do svetlej obývačky. Kapitán Sadzúr bol úplne čierny až na bielu škvrnku na špičke chvosta. No aj tá bola v ten deň čierna ako, nuž, sadze.

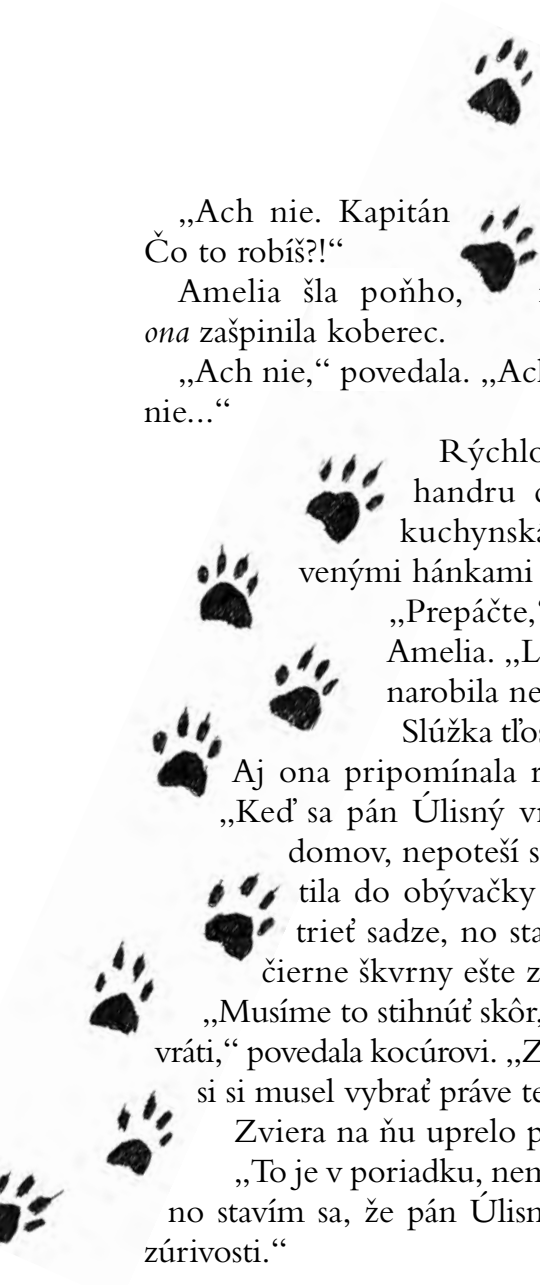
Kocúr sa vykrútil z Ameliinho náručia, prudko vyskočil, pristál a vykročil po izbe.

Po krémovom koberci. *Drahom*

krémovom koberci. Amelia

zdesene pozerala na čierne odtlacky labiek.

„Ach nie. Kapitán Sadzúr! Vráť sa!
Čo to robíš?!“

Amelia šla poňho, no samozrejme, aj ona zašpinila koberec.

„Ach nie,“ povedala. „Ach nie, ach nie, ach nie...“

Rýchlo zašla po mokrú handru do kuchyne, kde kuchynská slúžka s pokrivenými hánkami šúpala mrkvu.

„Prepáčte,“ ospravedlnila sa Amelia. „Len som tak trochu narobila neporiadok.“

Slúžka tľoskla a zamračila sa.

Aj ona pripomínala rozzúrenú mačku.

„Keď sa pán Úlisný vráti z chudobinca domov, nepoteší sa!“ Amelia sa vrátila do obývačky a usilovala sa vytrieť sadze, no stalo sa len to, že sa čierne škvrny ešte zväčšili.

„Musíme to stihnúť skôr, ako sa pán Úlisný vráti,“ povedala kocúrovi. „Zo všetkých domov si si musel vybrať práve tento, Kapitán?!“

Zviera na ňu uprelo previnilý pohľad.

„To je v poriadku, nemal si to ako vedieť, no stavím sa, že pán Úlisný dostane záchvat zúrivosti.“

Keď drhla, uvedomila si, že na tejto obývačke je niečo čudné. Bol Štedrý deň, no nebola tam jediná ozdoba. Ani vianočná pohľadnica. Ni-jaká cezminá či imelo. A ani vôňa mäsových koláčikov. V bohatom dome, ako bol tento, to bolo dosť nezvyčajné.

Vtom Amelia začula z chodby hlasné kroky a vzápätí sa otvorili dvere na obývačke. Zvrtla sa. Stál v nich pán Úlisný.

Amelia naňho vystrašene pozerala. Bol to vysoký štíhly muž s dlhou a úzkou tvárou. A s dlhým krivým nosom. S čiernou palicou, v tmavom kabáte a klobúku vyzeral ako vrana,

ktorá sa – počas jedného hrozného utorka, zatiaľ čo jedla červa – rozhodla stať človekom.

Pán Úlisný zazeral na Ameliu, mačku a rozmazané sadzové odtlačky labiek po celej podlahe.

„Je mi to ľúto,“ povedala Amelia. „No môj kocúr sa vybral za mnou a vkradol sa do komína.“

„Vieš, koľko stojí tento koberec?“

„Nie, pane. Ale čistím ho. Pozrite, ide to dolu.“

Kapitán Sádzúr sa nahrbil, syčal a bol pripravený skočiť na pána Úlisného. Mal rád väčšinu ľudí, no *rozhodne* nie tohto dlhého muža.

„Odporné zviera.“

„Len sa vám usiluje zaželať veselé Vianoce,“ povedala Amelia a pokúsila sa o úsmev.

„*Vianoce*,“ vyslovil pán Úlisný a ústa sa mu skrivilili, akoby to slovo malo hroznú chuť. „Vianoce sú šťastné len vtedy, ak je človek blázon. Alebo decko. A v tebe sa zjavne spája oboje.“

Amelia vedela, kto je pán Úlisný.

Spravoval jeden z najväčších chudobincov v Londýne. Vedela aj, čo je chudobinec. Chudobinec bol hrozným miestom. Miestom, kde nik nechcel byť, no niekedy tam jednoducho *skončil*, ak bol príliš chudobný alebo prí-